

NEFORMALIOJO PROFESINIO MOKYMO PROGRAMA

1. PROGRAMOS APIBŪDINIMAS

1.1. Programos pavadinimas lietuvių kalba

Asmeninių finansų valdymo neformaliojo profesinio mokymo programa

1.2. Programos valstybinis kodas (*suteikiamas įregistravus programą*)

N43041202

1.3. Švietimo sritis

Verslas ir administravimas

1.4. Švietimo posritis / posričiai

Finansai, bankininkystė ir draudimas

1.5. Programos apimtis mokymosi kreditais

5 kreditai

1.6. Programos apimtis akademinėmis valandomis kontaktiniam darbui, jų pasiskirstymas teoriniam ir praktiniam mokymui

90 akademinė valandų kontaktiniam darbui, iš kurių 27 akademinės valandos skiriamos teoriniam mokymui, 63 akademinės valandos – praktiniam mokymui.

1.7. Minimalūs reikalavimai, norint mokytis pagal programą (jeigu nustatyta)

Vidurinis išsilavinimas

1.8. Programoje įgyjamos ar tobulinamos kompetencijos

Kompetencijos pavadinimas	Kvalifikacijos pavadinimas, lygis pagal Lietuvos kvalifikacijų sandarą, jos valstybinis kodas	Profesinio standarto pavadinimas, jo valstybinis kodas
Konsultuoti klientus asmeninių finansų valdymo klausimais	Finansinių paslaugų teikėjas, LTKS IV, K164401	Nekilnojamojo turto operacijų, finansinių, apskaitos ir draudimo paslaugų sektoriaus profesinis standartas, PSK01
Parinkti asmeninių finansų valdymo strategijas ir metodus	Finansinių paslaugų teikėjas, LTKS IV, K164401	Nekilnojamojo turto operacijų, finansinių, apskaitos ir draudimo paslaugų sektoriaus profesinis standartas, PSK01
Konsultuoti namų ūkio biudžeto sudarymo klausimais	Finansinių paslaugų teikėjas, LTKS IV, K164401	Nekilnojamojo turto operacijų, finansinių, apskaitos ir draudimo paslaugų sektoriaus profesinis standartas, PSK01
Įvertinti asmeninių finansų valdymo rizikas ir investavimo galimybes	Finansinių paslaugų teikėjas, LTKS IV, K164401	Nekilnojamojo turto operacijų, finansinių, apskaitos ir

		draudimo paslaugų sektoriaus profesinis standartas, PSK01
--	--	---

1.9. Papildomi reikalavimai mokymą pagal programą užsakančios ir (ar) mokymą finansuojančios institucijos

- Jei asmens mokymas yra finansuojamas iš Užimtumo tarnybos lėšų, asmeniui, baigusiam programą yra būtinas įgytų kompetencijų vertinimas.

2. PROGRAMOS TURINYS

Modulio pavadinimas (valstybinis kodas ¹)	Modulio LTKS lygis	Kompetencija(-os)	Kompetencijos(-jų) pasiekimą nurodantys mokymosi rezultatai	Modulio apimtis mokymosi kreditais	Akademinės valandos kontaktiniam darbui		
					Teoriniam mokymui	Praktiniam mokymui	Iš viso
Asmeninių finansų valdymas	IV	Konsultuoti klientus asmeninių finansų valdymo klausimais.	Apibūdinti finansinio gyvenimo ciklo ir jo planavimo ypatumus. Paaiškinti asmeninių finansų valdymo svarbą. Analizuoti pinigų procesus ir jų paskirstymą. Nustatyti asmeninių finansų tikslus.	5	27	63	90
		Parinkti asmeninių finansų valdymo strategijas ir metodus.	Paaiškinti asmeninių finansų valdymo strategijas, principus, būdus ir metodus. Nustatyti šeimos ir asmens poreikius, vartojimo ypatumus, pagrindines namų ūkio veiklas ir alternatyvias galimybes. Palyginti pajamas ir išlaidas.				
		Konsultuoti namų ūkio biudžeto sudarymo klausimais.	Paaiškinti Lietuvos ir ES mokesčių sistemas ir jų įtaką namų ūkio biudžetui. Apskaičiuoti mokesčius planuojant išlaidas. Nustatyti tinkamus turto finansavimo šaltinius. Nustatyti taupymo įtaką asmeninių finansų valdymui. Sudaryti namų ūkio biudžetą.				
		Įvertinti asmeninių finansų valdymo rizikas ir investavimo galimybes.	Parinkti alternatyvias finansines priemones investicijoms.				

¹ Pildoma, jei į programą įtraukiamas formaliojo profesinio mokymo modulinės programos modulis.

3. MODULIO APRAŠAS

Modulio pavadinimas – „Asmeninių finansų valdymas“

Valstybinis kodas ²		
Modulio LTKS lygis	IV	
Apimtis mokymosi kreditais	5	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Konsultuoti klientus asmeninių finansų valdymo klausimais.	1.1. Apibūdinti finansinio gyvenimo ciklo ir jo planavimo ypatumus.	Tema. Finansinis gyvenimo ciklas ir jo planavimas <ul style="list-style-type: none"> • Gyvenimo ciklo hipotezė • Gyvenimo ciklai
	1.2. Paašškinti asmeninių finansų valdymo svarbą.	Tema. Asmeninių finansų valdymo svarba <ul style="list-style-type: none"> • Asmeninių finansų samprata • Asmeninių valdymo samprata • Asmeninių finansų valdymo subjektai • Asmeninių finansų valdymo objektai
	1.3. Analizuoti pinigų procesus ir jų paskirstymą.	Tema. Kasdieniniai piniginiai atsiskaitymai ir jų tvarkymas <ul style="list-style-type: none"> • Trumpalaikių ir ilgalaikių finansinių planų sudarymas ir jų įgyvendinimas • Apsidraudimas nuo galimų neplanuotų išlaidų ar nuostolių • Racionalus turimo ar sukaupto finansinio turto paskirstymas
	1.4. Nustatyti asmeninių finansų tikslus.	Tema. Asmeninių finansų tikslai <ul style="list-style-type: none"> • Konkretus ir išmatuojamas tikslas • Žmogaus finansiniai siekiai • Šeimos finansiniai siekiai • Teisingas finansinio tikslo formulavimas

² Pildoma, jei į programą įtraukiamas formaliojo profesinio mokymo modulinės programos modulis.

2. Parinkti asmeninių finansų valdymo strategijas ir metodus.	2.1. Paaiškinti asmeninių finansų valdymo strategijas, principus, būdus ir metodus.	<p>Tema. Asmeninių finansų planavimas, valdymo strategijos ir principai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Finansų planavimas • Požiūris į planavimą • Asmeninių finansų valdymo strategijos • Asmeninių finansų valdymo principai • Sėkmės kūrimas
	2.2. Nustatyti šeimos ir asmens poreikius, vartojimo ypatumus, pagrindines namų ūkio veiklas ir alternatyvias galimybes.	<p>Tema. Šeimos ir asmens poreikiai ir vartojimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poreikių samprata ir klasifikacija • Namų ūkio veiklos poreikių motyvai • Poreikių plėtotė • Vartojimas <p>Tema. Namų ūkio veikla</p> <ul style="list-style-type: none"> • Namų ūkio veiklos turinys ir sritys • Namų ūkio produkcija ir efektyvumas • Namų ūkio ištekliai • Darbas namų ūkyje • Vadovavimas namų ūkiui
	2.3. Palyginti pajamas ir išlaidas.	<p>Tema. Pajamų ir išlaidų valdymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Išlaidų rūšys • Išlaidų valdymas • Pajamų rūšys • Pajamų valdymas • Pinigų srauto ataskaita
3. Konsultuoti namų ūkio biudžeto sudarymo klausimais.	3.1. Paaiškinti Lietuvos ir ES mokesčių sistemas ir jų įtaką namų ūkio biudžetui.	<p>Tema. Lietuvos ir ES mokesčių sistema</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lietuvoje taikomų mokesčių dinamika • Pagrindinių mokesčių įtaka asmeninių finansų rodikliams • Mokestinės naštos nustatymas • Lietuvos ir ES mokesčių palyginimas ir sugretinimas

	3.2. Apskaičiuoti mokesčius planuojant išlaidas.	Tema. Mokesčiai ir mokesčių planavimas <ul style="list-style-type: none"> • Gyventojų pajamų mokestis (GPM) • Privalomojo sveikatos draudimo įmokos (PSD) • Socialinio draudimo įmokos (SODRA) • Pridėtinės vertės mokestis (PVM) • Turto mokesčiai
	3.3. Nustatyti tinkamus turto finansavimo šaltinius.	Tema. Įsipareigojimų valdymas, turto finansavimo šaltiniai <ul style="list-style-type: none"> • Paskolų gavėjų finansinės būklės vertinimas • Paskolų grąžinimo užtikrinimo priemonės • Kitos paskolų išdavimo sąlygos • Paskolinių produktų rūšys ir naudojimo ypatumai
	3.4. Nustatyti taupymo įtaką asmeninių finansų valdymui.	Tema. Taupymas ir taupymo produktai, įtaka asmeniniams finansams <ul style="list-style-type: none"> • Taupymo planai • Taupymo produktai
	3.5. Sudaryti namų ūkio biudžetą.	Tema. Namų ūkio biudžetas ir jo tvarkymas <ul style="list-style-type: none"> • Biudžeto sudarymas • Finansinės ataskaitos • Biudžeto analizė • Asmeniniai finansiniai rodikliai
4. Įvertinti asmeninių finansų valdymo rizikas ir investavimo galimybes.	4.1. Parinkti alternatyvias finansines priemones investicijoms.	Tema. Finansinės priemonės ir alternatyvios investicijos <ul style="list-style-type: none"> • Asmeninių investicijų klasifikavimas • Finansinės investicinės priemonės: jų rūšys ir susijusi rizika • Alternatyvios investicinės priemonės: jų rūšys ir susijusi rizika • Investicinių priemonių kainų skaičiavimas
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	<p>Apibūdinti finansinio gyvenimo ciklo ir jo planavimo ypatumai. Paaiškinta asmeninių finansų valdymo svarba. Išanalizuoti pinigų procesai ir jų paskirstymas. Nustatyti asmeninių finansų tikslai. Paaiškintos asmeninių finansų valdymo strategijos, paaiškinti principai, būdai ir metodai. Palygintos pajamos ir išlaidos. Nustatyti šeimos ir asmens poreikiai, vartojimo ypatumai, pagrindinės namų ūkio veiklos ir alternatyvios galimybės. Paaiškintos Lietuvos ir ES mokesčių sistemos ir jų įtaka namų ūkio biudžetui. Apskaičiuoti mokesčiai planuojant išlaidas. Nustatyti tinkami turto finansavimo šaltiniai. Parinktos tinkamos taupymo priemonės. Nustatyta taupymo įtaka asmeninių finansų valdymui. Sudarytas namų ūkio biudžetas. Apibūdintos rizikų rūšys, finansinės rizikos valdymas, rizikos mažinimo būdai ir rizikos išskaidymo galimybės. Parinktos alternatyvios finansinės priemonės investicijoms. Parinkta tinkama rizikos valdymo strategija.</p>	

<p>Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams</p>	<p><i>Mokymo(si) medžiaga:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas • Lietuvos Respublikos bankų įstatymas • Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymas • Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymas • Lietuvos Respublikos centrinės kredito unijos įstatymas • Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymas • Lietuvos Respublikos mokėjimo įstaigų įstatymas • Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymas • Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymas • Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas • Lietuvos Respublikos informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas • Lietuvos Respublikos profesionaliesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas • Lietuvos Respublikos draudimo įstatymas • Lietuvos Respublikos valiutos keityklos operatorių įstatymas • Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatymas • Lietuvos Respublikos atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymas • Lietuvos Respublikos finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymas • Testas turimiems gebėjimams vertinti <p><i>Mokymo(si) priemonės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti • Duomenų apdorojimo ir biuro programinė įranga, kita biuro įranga
<p>Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai</p>	<p>Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi, lenta) mokymo(si) medžiagai pateikti. Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta kompiuteriais bei biuro technika.</p>
<p>Kvalifikaciniai ir kompetencijų reikalavimai mokytojams (dėstytojams)</p>	<p>Modulį gali vesti mokytojas, turintis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją;

	2) Ekonomikos ar finansų studijų krypties ar lygiavertį išsilavinimą arba vidurinį išsilavinimą ir finansinių paslaugų teikėjo ar lygiavertę kvalifikaciją, ne mažesnę kaip 3 metų finansinių paslaugų teikimo profesinės veiklos patirtį ir pedagoginių ir psichologinių žinių kurso baigimo pažymėjimą.
--	---

Programa parengta įgyvendinant Projektą „Suaugusiųjų švietimo sistemos plėtra suteikiant besimokantiems asmenims bendrąsias ir pagrindines kompetencijas“
Nr. 09.4.2-ESFA-V-715-01-0002
